

Affärsverket svenska kraftnäts författningssamling

Utgivare: chefsjurist Bertil Persson, Svenska Kraftnät, Box 1200, 172 24 Sundbyberg
ISSN 1402-9049

SvKFS 2013:2

Utkom från trycket
den 8 augusti 2013

Affärsverket svenska kraftnäts föreskrifter och allmänna råd om elberedskap;

beslutade den 4 juli 2013.

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska Kraftnät) föreskriver följande med stöd av 2, 3, 4, 6, 7, 8 och 9 §§ förordningen (1997:294) om elberedskap och meddelar följande allmänna råd.

Inledande bestämmelse

I dessa föreskrifter ges bestämmelser om beredskapsåtgärder enligt 3 § elberedskapslagen (1997:288), risk- och sårbarhetsanalys enligt 4 § första stycket 2 elberedskapslagen, uppgiftslämnande enligt 4 § första stycket 3 elberedskapslagen, anmälningsskyldighet enligt 6 och 7 §§ elberedskapslagen samt informationsskyldighet enligt 9 a § elberedskapslagen för den som bedriver produktion av el, handel med el eller sådan överföring av el som sker med stöd av nätkoncession enligt 2 kap. 1 § ellagen (1997:857).

Definitioner

1 § I denna författning avses med

<i>Anläggning:</i>	En fast byggnadskonstruktion på land eller vatten. I anläggning inkluderas bl.a. infrastruktur för styrnings- och övervakningssystem och tal-kommunikationer.
<i>Driftcentral:</i>	Fast eller rörlig central för styrning och övervakning av produktionsanläggningar, stationer och/eller elnät.
<i>Driftkommunikationsnät:</i>	Kommunikationsnät för inhämtning av driftdata och styrning av anläggningar och/eller enskilda objekt.
<i>Elnät:</i>	En nätkoncessionsinnehavares sammankopplade elektriska anläggningar för överföring av el som innehas med nätkoncession för linje eller med nätkoncession för område.
<i>Huvudman:</i>	Den som har huvudansvaret för en anläggning med flera ägare och/eller flera driftansvariga.

<i>Kontinuitetsshantering:</i>	Att långsiktigt etablera och kontinuerligt vidmakthålla en förmåga att upprätthålla sin verksamhet oavsett vad som inträffar.
<i>Krisledningsplats:</i>	Plats med talkommunikations- och andra stöd-system som ska användas av krisledningsorganisation eller motsvarande.
<i>Kritiska beroenden</i>	Beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera. Sådana beroenden karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning i levererande verksamheter relativt omgående leder till sådana funktionsnedsättningar som kan få till följd att en allvarlig kris inträffar. Den drabbade verksamheten kännetecknas av att den saknar uthållighet, redundans och möjlighet att ersätta eller fungera utan den resurs som fallit bort.
<i>Produktionsanläggning:</i>	Anläggning för att producera elkraft kopplat till elnät.
<i>Samhällsviktig: verksamhet</i>	En verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor: <ul style="list-style-type: none"> – Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället. – Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad allvarlig kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.
<i>Station:</i>	Anläggning med elektrisk utrustning för att transformera eller fördela elektrisk energi, med en eller flera transformatorer.
<i>Svagt elnät:</i>	Ett område med svag koppling till överliggande nät eller ett område med effektbrist.
<i>Sårbarhet:</i>	Oförmåga att motstå eller återhämta sig från en händelse eller ett tillstånd som utgör en riskkälla.
<i>Vattenregleringsmagasin:</i>	Större vattenmagasin för års- eller säsongreglering.
<i>Ödrift:</i>	Drift av produktionsanläggningar, stationer och elnät i delsystem för att försörja ett område eller en verksamhet med elkraft.

2 § Följande åtgärder ska, om Svenska Kraftnät inte beslutar annat, anses utgöra sådana beredskapsåtgärder som sägs i 3 § elberedskapslagen.

Förebyggande åtgärder

- Anskaffande och förrådsställande av reservmateriel.
- Komplettering av lokala och regionala elnät.
- Komplettering och förstärkning av styr- och reglersystem inklusive kommunikationsförbindelser.
- Placering vid nybyggnad med hänsyn till utsatthet för olyckor och allvarliga naturhändelser.
- Förstärkning av fysiskt skydd.
- Förstärkning av IT-säkerhet för styr- och reglersystemets kritiska IT-processer (bl.a. brandvägg, kryptering, viruskydd, avbrottsfri kraft).

Åtgärder för att motstå störningar

- Framtagande av strategier, manualer för vidmakthållande av drifrutiner och reparationsberedskap.
- Utbildning och övning av personal för vidmakthållande av drifrutiner och reparationsberedskap.
- Installation av reservkraftförsörjning för att öka elsystemets uthållighet.
- Robusthetshöjande teknisk installation i ledningsplatser, produktionsanläggningar, elnät, styrsystem och tillhörande kommunikationsförbindelser.
- Införskaffande av reservanläggningar/-system och lagring av dessa.

Åtgärder för att hantera störningar

- Möjliggörande av dödnätstart av produktionsanläggningar.
- Frekvens- och spänningsreglering i produktionsanläggningar.
- Återkylning i kraftvärmeverk.
- Förstärkning av talkommunikation.
- Upprättande av egen plan för hantering av störningar.
- Utveckling och drift av stödsystem för samverkan inom elförsörjningen.
- Utbildning och övning av personal för krisledning.

Åtgärder för höjd beredskap

- Fortifikatoriskt skydd (bergrum, bergnisch, splitterskydd m.m.).
- Upprättande av egen beredskapsplan för höjd beredskap och krig.
- Möjliggörande av dödnätstart av produktionsanläggningar för drift i delsystem för att försörja ett område med elkraft.
- Frekvens- och spänningsreglering i produktionsanläggningar för ödrift.
- Återkylning i kraftvärmeverk för ödrift.
- Säkerställande av elproduktion i kraftvärmeverk och värmekraftverk genom alternativa matningar av el och vatten.

3 § En plan för att hantera störningar i den egna verksamheten ska upprättas. Planen ska vara dokumenterad och utgöra ett stöd för att hantera störningar i verksamheten i syfte att minimera konsekvenserna av störningen för

samhället. Planen ska anpassas till verksamhetens behov och förutsättningar. Planen ska revideras årligen samt vid behov.

Allmänt råd

Planen kan innehålla en beskrivning av mål för verksamheten, organisation för att hantera störningar, ansvar och mandat, rutiner för larmning och aktivering av organisationen, samverkan och rutiner för rapportering till Svenska Kraftnät enligt 4 § första stycket 3 elberedskapslagen. Planen kan också kompletteras med beskrivning av rutiner, checklistor eller lathundar för att hantera olika riskkällor som identifierats i företagets risk- och sårbarhetsanalys.

4 § På begäran av Svenska Kraftnät ska särskilda beredskapsplaner upprättas. En beredskapsplan ska innehålla uppgift om hur verksamheten i stort ska bedrivas under höjd beredskap och krig. Av planen ska framgå hur företagets behov av personal, materiel, entreprenörer och övriga vid höjd beredskap och krig knappa resurser kan tillgodoses. Beredskapsplanen ska på begäran redovisas till Svenska Kraftnät.

Vid en begäran om att upprätta en beredskapsplan kan Svenska Kraftnät besluta om att planen ska innehålla andra uppgifter än vad som angivits ovan.

Risk- och sårbarhetsanalyser

5 § Arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser ska omfatta att på ett systematiskt sätt identifiera, analysera och dokumentera riskkällor som kan påverka säkerheten i den egna verksamheten, bedöma hur sårbar verksamheten är mot dessa riskkällor och föreslå åtgärder med anledning av resultatet. Riskkällor som är av mycket ovanlig karaktär ska inte undantas från analysen. I arbetet ska även den egna verksamhetens beroenden av andra verksamheter beaktas.

Allmänt råd

Risk- och sårbarhetsanalysen kan omfatta följande moment:

- Identifiering av funktioner/verksamheter som alltid måste fungera för att en störning inte ska uppstå (Vad ska skyddas?)
- Identifiering av riskkällor som kan påverka/hota dessa funktioner/verksamheter (Vad kan hända?)
- Riskanalys (Hur sannolikt är det och vad blir konsekvenserna om det inträffar?)
- Riskutvärdering för att bedöma vilka av de identifierade riskkällorna som ska behandlas vidare, vilka åtgärder som ska vidtas för identifierade risker, osv.
- Bedömning av förmågan att motstå och hantera identifierade riskkällor, inklusive identifiering av kritiska beroenden.
- Riskbehandling genom identifiering och prioritering av åtgärder med anledning av analysens resultat.

Arbetet bör samordnas och integreras med riskanalysarbete som sker i enlighet med annan lagstiftning och utgöra en del av företagets systematiska säkerhetsarbete och kontinuitetshantering.

6 § Risk- och sårbarhetsanalysen ska vara av sådan kvalitet och dokumenteras på ett sådant sätt att resultatet kan utgöra underlag för identifiering och prioritering av åtgärder för att minska risker och sårbarhet eller öka förmågan att motstå och hantera inträffade störningar.

SvKFS 2013:2

7 § Risk- och sårbarhetsanalys ska genomföras årligen.

Uppgiftslämnande avseende den nationella risk- och sårbarhetsanalysen inom elsektorn

8 § På begäran av Svenska Kraftnät ska följande uppgifter lämnas till Svenska Kraftnät som underlag för den nationella risk- och sårbarhetsanalysen för elsektorn:

- Identifierade riskkällor som kan orsaka sådana störningar i elförsörjningen vilka bedöms kunna medföra svåra påfrestningar på samhället.
- Identifierade kritiska beroenden kopplat till redovisade riskkällor.
- Identifierade brister och sårbarheter kopplat till redovisade riskkällor.
- Identifierade åtgärdsbehov som inte omfattas av uppgiftslämnarens ansvar.

9 § På begäran av Svenska Kraftnät ska kompletterande information lämnas om konsekvenser, sårbarhet, förmåga att motstå och hantera störningar samt åtgärdsbehov vid riskkällor som identifierats i den nationella risk- och sårbarhetsanalysen för elsektorn.

Allmänt råd

Den kompletterande informationen kan bl.a. avse fördjupad information kring de riskkällor som redovisats till Svenska Kraftnät enligt 8 § ovan, information om riskkällor som identifierats i Svenska Kraftnäts analysarbete eller information om riskkällor som regeringen eller Myndigheten för samhällsskydd och beredskap gett Svenska Kraftnät i uppdrag att analysera.

10 § Följande är undantagna från skyldigheten att lämna uppgifter enligt 4 § första stycket 3 elberedskapslagen:

- Den som bedriver produktion av el om produktionen enbart sker i anläggningar som inte omfattas av anmälningsskyldighet enligt 7 § elberedskapslagen.
- Den som bedriver överföring av el med stöd av nätkoncession om ingen del av verksamheten omfattar anläggning med anmälningsskyldighet enligt 7 § elberedskapslagen.
- Den som bedriver handel med el utan eget balansansvarsavtal med Svenska Kraftnät.

Anmälningsskyldighet

11 § Följande typer av anläggningar ska vid tillämpningen av 6 § elberedskapslagen anses vara av väsentlig betydelse för elförsörjningen;

- Driftcentral för anläggningar som anges nedan.

- Produktionsanläggning ansluten till ≥ 110 kV¹ och effekt ≥ 30 MW.
- Produktionsanläggning ansluten till < 110 kV¹ och effekt ≥ 10 MW.
- Produktionsanläggning < 10 MW om anläggningen ingår i en grupp produktionsanläggningar koncentrerade till ett visst område och kan utgöra starteffekt till en annan produktionsanläggning.
- Dammanläggning för produktion och/eller vattenreglering för ovan angivna anläggningar.
- Elnät och stationer med nominell spänning ≥ 33 kV¹.
- Elnät och stationer med nominell spänning om 11 kV¹ och 22 kV¹ som försörjer objekt och verksamhet som är av betydelse för totalförsvaret och/eller regionalt eller nationellt samhällsviktig verksamhet.
- Krisledningsplats för ledning av verksamhet kopplad till ovan angivna anläggningar.
- Balansansvarigs ledningsplats för handel med el.
- Driftkommunikationsnät för ovan angivna anläggningar.
- Anläggningar för vilka beredskapsåtgärder har beslutats enligt elberedskapslagen.

12 § Följande typer av verksamhet och verksamhetsförändringar ska vid tillämpningen av 6 och 7 §§ elberedskapslagen anses vara av väsentlig betydelse för elförsörjningen;

- Förändringar av personella resurser och lagerhållning av reservmateriel som påverkar reparationsberedskapen för sådana anläggningar som anges i 11 § ovan.
- Förändring av personella och materiella resurser som påverkar möjligheten att upprätthålla drift och underhåll vid svåra påfrestningar och höjd beredskap.
- Förändring av personella och materiella resurser som påverkar möjligheten till ödrift och drift av svagt elnät.
- Ändrad verksamhet som leder till att produktionsanläggningar, stationer och elnät tas i eller ur kommersiell drift, men inte sådan ändrad verksamhet som är planerad och har en kortvarig återinkoppling/återstart.
- Ändring i verksamhet som kan påverka förmågan att upprätthålla verksamheten vid svåra påfrestningar och höjd beredskap.

13 § En anmälan enligt 6 och 7 §§ elberedskapslagen ska, om inte Svenska Kraftnät medger annat, ske på blankett ”Anmälan om förändring i elförsörjningen”. Blanketten finns intagen som bilaga 1 till dessa föreskrifter. På begäran av Svenska Kraftnät ska den som undertecknat anmälan styrka sin behörighet att företräda den anmälningsskyldige.

14 § Svenska Kraftnät kan besluta om att en anmälan enligt 6 och 7 §§ elberedskapslagen är fullständig även om vissa uppgifter inte lämnats på blanketten, under förutsättning att dessa uppgifter inte är nödvändiga för verkets prövning av anmälan.

15 § Vid åtgärder i anläggningar med flera ägare får en gemensam anmälan inlämnas av ägarna eller av den som enligt avtal mellan ägarna är huvudman för anläggningen. **SvKFS 2013:2**

Informationsskyldighet

16 § När det har uppstått en sådan störning i elförsörjningen som kan medföra svåra påfrestningar på samhället ska Svenska Kraftnät informeras. Informationen ska innehålla de uppgifter som framgår av den blankett ”Information med anledning av störning i elförsörjningen som kan medföra svåra påfrestningar på samhället” som finns intagen som bilaga 2 till dessa föreskrifter. Informationen ska lämnas på blanketten som ska sändas till Svenska Kraftnät. Om informationslämnaren är ansluten till det webbaserade rapporterings- och lägessystemet Susie ska blanketten ifyllas och sändas med det systemet. För det fall Susie inte fungerar ska blanketten sändas med e-post till lagesrapport@svk.se. Om inte heller e-post fungerar ska informationen lämnas muntligen till Svenska Kraftnät via telefon på av Svenska Kraftnät särskilt anvisat telefonnummer eller Rakelmobilnummer.

Allmänt råd

En svår påfrestning på samhället utgör inte en enskild händelse i sig, exempelvis en olycka, ett sabotage osv. utan är ett tillstånd som kan uppstå när en eller flera händelser utvecklar sig eller trappas upp till att omfatta flera delar av samhället. Tillståndet är av en sådan omfattning att det uppstår allvarliga störningar i viktiga samhällsfunktioner eller att det hotar grundläggande värden av olika slag i samhället och kräver att insatser från flera olika myndigheter och organ samordnas för att kunna hantera situationer och därmed begränsa konsekvenserna. Det har inte ansetts lämpligt att i elberedskapslagen ge någon exakt definition av de situationer som avses utan det blir en bedömningsfråga, i det enskilda fallet, vad som kan anses vara svåra påfrestningar på samhället. Regeringen har funnit det lämpligt att elberedskapslagen därigenom får ett brett tillämpningsområde varigenom man inte riskerar att utesluta situationer som rimligen bör omfattas av lagens bestämmelser (se prop. 2011/12:89 s. 14).

17 § Information enligt 16 § ovan behöver inte lämnas av;

- Den som bedriver produktion av el om produktionen enbart sker i anläggningar som inte omfattas av anmälningskyldighet enligt 7 § elberedskapslagen.
- Den som bedriver överföring av el med stöd av nätkoncession om ingen del av verksamheten omfattar anläggning med anmälningskyldighet enligt 7 § elberedskapslagen.
- Den som bedriver handel med el utan eget balansansvarsavtal med Svenska Kraftnät.

18 § När särskilda skäl föreligger får Svenska Kraftnät medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

---

1. Denna författning träder i kraft den 1 september 2013.

2. Genom denna författning upphävs Affärsverket svenska kraftnäts föreskrifter (SvKFS 1997:1) för anmälan enligt 6 och 7 §§ elberedskapslagen och (SvKFS 1997:2) om åtgärder som kan utgöra beredskapsåtgärder enligt elberedskapslagen.

Mikael Odenberg

Bertil Persson

ANMÄLAN OM FÖRÄNDRINGAR I
ELFÖRSÖRJNINGEN
enligt 6-7 §§ elberedskapslagen (1997:288).
Bilaga 1 till SvKFS 2013:2

PERSONUPPGIFTER SOM LÄMNAS I SAMBAND MED ANSÖKAN BEHANDLAS I ENLIGHET MED PERSONUPPGIFTLAGEN (PUL).

Företag

NAMN		ORG. NR
POSTADRESS	POSTNUMMER	POSTORT
BESÖKSADRESS		
TELNR	FAXNR	
E-POST		

Anläggning (6 §)

ANLÄGGNINGENS NAMN/BETECKNING	
ANLÄGGNINGENS LOKALISERING, LÄN	ORT
BESKRIVNING AV DEN AKTUELLA FÖRÄNDRINGEN OCH TIDPUNKT FÖR DENNA (BIFOGA PROJEKT/KRAVBESKRIVNING, RITNINGUNDERLAG I ERFORDERLIG OMFATTNING)	

Verksamhet (7 §)

BESKRIVNING AV DEN AKTUELLA FÖRÄNDRINGEN OCH TIDPUNKT FÖR DENNA	
KONTAKTPERSON	TELNR
E-POST	

Underskrift

ORT OCH DATUM	NAMNFÖRTYDLIGANDE
UNDERSKRIFT	

Ifylld blankett skickas till
Svenska Kraftnät
Box 1200
172 24 Sundbyberg

INFORMATION MED ANLEDNING AV
STÖRNING I ELFÖRSÖRJNINGEN SOM
KAN MEDFÖRA SVÅRA PÅ-
FRESTNINGAR PÅ SAMHÄLLET
enligt 9 a § elberedskapslagen (1997:288)
Bilaga 2 till SvKFS 2013:2

PERSONUPPGIFTER SOM LÄMNAS I SAMBAND MED ANSÖKAN BEHANDLAS I ENLIGHET MED PERSONUPPGIFTLAGEN (PUL).

Information om störning

BESKRIVNING AV STÖRNINGEN (DET INTRÄFFADE, BEDÖMD ORSAK TILL STÖRNINGEN)
STÖRNINGENS OMFATTNING (BEDÖMD OMFATTNING BEROENDE PÅ DEN INFORMATION SOM FINNS ATT TILLGÅ)
BEDÖMNING AV TIDER FÖR AVHJÄLPNING, ÅTERSTÄLLANDE M.M.
BEHOV AV EXTERNA RESURSER FÖR ATT ÅTGÄRDA/HANTERA STÖRNINGEN (BEDÖMNING AV RESURSLÄGET)
BEDÖMNING AV STÖRNINGENS KONSEKVENSER FÖR DEN EGNA VERKSAMHETEN, ELFÖRSÖRJNINGEN I ÖVRIGT OCH SAMHÄLLET UTIFRÅN DEN INFORMATION SOM FINNS ATT TILLGÅ.
BESKRIVNING AV VIDTAGNA ÅTGÄRDER MED ANLEDNING AV STÖRNINGEN
BESKRIVNING AV PLANERADE ÅTGÄRDER MED ANLEDNING AV STÖRNINGEN
TILLGÄNGLIGA RESURSER FÖR ATT ÅTGÄRDA/HANTERA STÖRNINGEN (BEDÖMNING AV RESURSLÄGET)
REDOVISNING AV VILKA UTANFÖR DEN EGNA ORGANISATIONEN SOM INFORMATIONSLÄMNAREN ÄR BEROENDE AV OCH HAR ELLER PLANERAR ATT SAMVERKA MED.
ÖVRIGT (HÄR LÄMNAS SÅDAN ÖVRIG INFORMATION SOM BEDÖMS VARA RELEVANT FÖR MOTTAGAREN, BESLUTFATTANDE M.M.)

Kontaktuppgifter för informationslämnare

FÖRETAG	
NAMN	FUNKTION
TELEFONNUMMER/RAKELMOBILNUMMER	E-POSTADRESS

Tidpunkt för informationslämnandet

ÅR/MÅNAD/DAG	KLOCKSLAG (TIMME/MINUT)
--------------	-------------------------

Ifylld blankett skickas till Svenska Kraftnät via rapporterings- och lägessystemet Susie eller som epost till lagessrapport@svk.se. Fungerar inte detta ska informationen lämnas muntligen via telefon 08-475 85 00 eller 08-475 71 08.

